

РЕШЕНИЕ

№ 17933

гр. София, 12.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 60 състав, в публично заседание на 19.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Терзиев

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **5813** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на М. Е. Й., срещу Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С- ЛЦ/942/ФП/17.04.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Л. (ДСП-Л.), с която считано от 01.03.2025г. е отпусната месечна финансова подкрепа, както следва: по чл.70, т.1 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/ считано от 01.03.2025 г. до 31.03.2025 г. и месечна финансова подкрепа по чл.70, т.1 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/ считано от 01.04.2025 г. до 29.02.2028 г.

Иска се отмяната на заповедта, като неправилна и незаконосъобразна и постановяване на решение, с което да бъде отпусната подкрепа по чл.70, т.1 от Закона за хората с увреждания, съобразени с действието на Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402/ФП от 30.12.2024 г., с която е отпусната месечна финансова подкрепа на основание чл. 70, т.3 от ЗХУ в размер на 25 на сто от линията на бедност, със срок от 01.12.2024 г. до 30.04.2025 г. Индивидуалната оценка е изготвена по ЕР на НЕЛК № 92359 от 20.11.2024 г. със срок 01.04.2025 г. с определени 100% трайно намалена работоспособност или да се дадат указания на органа.

В съдебно заседание жалбоподателя, редовно призован, се явява лично. Поддържа жалбата, счита, че действието на ЕР на ТЕЛК е една година /касателно към ЕР на ТЕЛК № 91470 от 26.04.2024 г. със срок 01.04.2025 г./ Моли да бъде намалено юрисконсултското възнаграждение.

Ответника по делото, чрез процесуалния си представител оспонва жалбата. Счита, че издаденото

ново решение на ТЕЛК анулира действието на предишното. Претендира юриконсултско възнаграждение.

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Не се спори по делото, че във вр. със заявление-декларация по чл.20, ал.1 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/ за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите на М. Е. Й. е изготвена Индивидуална оценка на потребностите и издадена Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402/ФП от 30.12.2024 г., с която е отпусната месечна финансова подкрепа на основание чл. 70, т.3 от ЗХУ в размер на 25 на сто от линията на бедност, със срок от 01.12.2024 г. до 30.04.2025 г. Индивидуалната оценка е изготвена по ЕР на НЕЛК № 92359 от 20.11.2024 г. със срок 01.04.2025 г. с определени 100% трайно намалена работоспособност. Диагноза: Л., излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на млечната жлеза.

Въз основа на поредна извършена проверка от служител към Дирекция „Социално подпомагане“ - Л. е установено, че г-жа Й. има издадено ново ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г. със срок 01.02.2028 г. с определени 52 % трайно намалена работоспособност. Диагноза: Л., излизаща извън границите на една и повече посочени локализации на млечната жлеза.

В тази връзка с Писмо №2203-94М-00-0330/ 28.02.2025 г. жалбоподателката е уведомена, че по повод получената служебна информация за издадено ново ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г., което отменя действието на предходното ЕР на ТЕЛК с № 92359 от 20.11.2024 г. на основание чл.66, ал.5, т.2 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания месечната финансова подкрепа по чл.70 от Закона за хората с увреждания ще й бъде прекратена, считано от 01.03.2025 г.

С писмото е информирана, че с цел осигуряване на правата ѝ следва да подаде заявление-декларация по чл.20, ал.1 от Закона за хора с увреждания в най-кратък срок, като към писмото са приложени бланки на Заявление - декларация по чл.20, ал.1 от Закона за хора с увреждания и Формуляр за самооценка на лице с увреждане.

Писмото е получено лично от г-жа Й. на 31.03.2025 г.

На основание чл.66, ал.5, т.2 от Правилника за прилагане на Закона за хора с увреждания - промяна в обстоятелствата, при които е отпусната, в случая издадено ново ЕР на ТЕЛК, със Заповед на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - Л. № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402/ФП/11.03.2025 г. месечната финансова подкрепа по чл.70, т.3 от ЗХУ е прекратена от 01.03.2025 г.

Заповедта е изпратена чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на 14.03.2025 г. и е получена лично от г-жа Й. на 09.04.2025 г.

Г-жа Й. е предоставила ново заявление-декларация за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания, в което е декларирала ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г. и Формуляр за самооценка на лице с увреждане чрез Министерство на труда и социалната политика. Същото е заведено в И. на ДСП-Л. под № ЗХУ-

ИО/Д-С- ЛЦ/942 от 31.03.2025 г.

В резултат е издадена процесната Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С- ЛЦ/942/ФП/17.04.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Л. (ДСП-Л.), с която считано от 01.03.2025г. е отпусната месечна финансова подкрепа, както следва: по чл.70, т.1 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/ считано от 01.03.2025 г. до 31.03.2025 г. и месечна финансова подкрепа по чл.70, т.1 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/ считано от 01.04.2025 г. до 29.02.2028 г.

По делото са приети доказателства, представени с административната преписка, а именно: Индивидуална оценка на потребностите за хората с увреждания от 30.12.2024 г. по заявление-декларация с вх. ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942/31.03.2025г.-заверено копие; Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402ФП/30.12.2024г. на Директора на ДСП- Л. - заверено копие; Известие за доставяне на Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402ФП/30.12.2024г.-заверено копие; Лист за извършен предварителен контрол за законосъобразност преди вземане на решение за предоставяне на социална подкрепа от 17.04.2025г.-заверено копие; Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402ФП/11.03.2025г. за прекратяване на Месечна финансова подкрепа-заверено копие; Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402ФП/11.03.2025г. на Директора на ДСП-Л.-заверено копие; Известие за доставяне на Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942ФП/17.04.2025г.-заверено копие; Искане вх. № 94-650/31.03.2025г. до МТСП-заверено копие; Заявление-декларация по чл. 20, ал. 1 от ЗХУ вх. № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942/31.03.2025г. на Директора на ДСП-Л.-заверено копие; Формуляр за самооценка на лице с увреждане-заверено копие; Индивидуална оценка на потребностите за хората с увреждания по заявление-декларация с вх. № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942/31.03.2025г.-заверено копие; Лист за извършен предварителен контрол за законосъобразност преди вземане на решение за предоставяне на социална подкрепа от 17.04.2025 г. и опис на преписка по чл.20 от ЗХУ- заверено копие; Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942ФП/17.04.2025г. на Директора на ДСП-Л.-заверено копие; Направление за ползване на социални услуги от пълнолетни лица № 25013284/17.04.2025г.-заверено копие; Направление за оказване на подкрепа № 25013285/17.04.2025г.-заверено копие; Приемо-предавателен протокол от 23.04.2025г. - заверено копие; Експертно решение на ТЕЛК - 2(два) броя-ЕР № 91470 от 26.04.2024г. и ЕР № 90789 от 35/19.02.2025г.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима - подадена е срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга. Оспорването е направено в установения в чл. 149, ал. 1 от АПК 14-дневен срок с оглед данните за връчване на акта на 14.05.2025г. и датата на подаване на жалбата до АССГ - 28.05.2025г.

Съгласно чл. 25, ал. 5 от Закона за хората с увреждания, заповедите по ал. 1 и направленията по ал. 2 може да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Разпоредбата на чл. 148 от АПК е установила правило за изборност на реда за оспорване, като е регламентирано, че административният акт може да се оспори пред съда и без да е изчерпана възможността за оспорването му по административен ред, освен ако в кодекса или в специален закон е предвидено друго. В случая чл. 25, ал. 5 от ЗХУ е разпоредба от специален закон, която не предвижда задължително обжалване по административен ред на административния акт пред горестоящия административен орган, противно на възраженията на жалбоподателя Й.. Т. задължително

обжалване по административен ред е било предвидено в разпоредбата на чл. 42, ал. 11 (предишна, ал. 10) от отменения Закон за интеграция на хората с увреждания, уреждаща обжалването на заповедите за отпускане или за отказ за отпускане на месечни добавки за социална интеграция, но това законодателно решение е изоставено с въвеждането на новата нормативна уредба.

В специалния ЗХУ и в АПК липсва разпоредба, регламентираща изключение от уредбата на чл. 148 от АПК. Предвид горепосочените обстоятелства се установява липса на относима правна норма, дерогираща общото правило на чл. 148 от АПК, позволяващо на носителя на субективното право на оспорване да се възползва от предвиденото в кодекса право на избор. В този смисъл предприетото съдебно оспорване е процесуално допустимо, въпреки че не е изчерпана възможността за оспорване на заповедта по административен ред /в този смисъл Определение № 6896 от 8.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 5477/2021 г., Определение № 1014 от 25.10.2023г. по адм.дело № 8689/2023г. на ВАС/.

Жалбоподателят изрично е сезирал съда да разреши правния спор с подадената до АССГ жалба, въпреки че в заповедта е посочено, че подлежи на обжалване пред директора на РДСП- С. по реда на АПК, поради което и доколкото не е задължителен административния контрол, следва спора да се разреши по същество.

В случая е относима правната регламентация в специалния закон- ЗХУ. Съгласно чл. 25, ал. 1 от ЗХУ заповедите за отпускане на месечна финансова подкрепа се издават от директора на дирекция "Социално подпомагане". В чл. 81 от ЗХУ е посочено, че редът за отпускане, изплащане, изменяне, спиране, прекратяване и възобновяване на финансовата подкрепа се определя с правилника за прилагането на закона. Според чл. 66, ал. 1 Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания /ППЗХУ/, месечната финансова подкрепа се отпуска, изплаща, изменя, спира, прекратява и възобновява със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или на оправомощено от него длъжностно лице.

Обжалваната в настоящото производство заповед е издадена от Директор на Регионална дирекция „Социално подпомагане“-Л.. Изложеното налага извод, че процесната заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган.

Редът за отпускане, изплащане, изменяне, спиране, прекратяване и възобновяване на финансовата подкрепа се определя с правилника за прилагането на закона по аргумент от чл. 81 от ЗХУ. Такъв е приет с ПМС № 65/29.03.2019 г. /ДВ, бр. 27/02.04.2019 г./, в сила от 01.04.2019 г. като конкретно производството по отпускане на финансова подкрепа е уредено в Глава IV, Раздел I от Правилника.

Съгласно чл. 69 ЗХУ, финансовата подкрепа за хората с увреждания се състои от два компонента: 1. месечна финансова подкрепа съобразно степента на увреждането; 2. целеви помощи съобразно вида на увреждането.

Според чл. 70 ЗХУ право на месечна финансова подкрепа по чл. 69, т. 1 имат хората с трайни увреждания над 18-годишна възраст, както следва:

- от 50 до 70, 99 на сто степен на увреждане - в размер 7 на сто от линията на бедност;

- от 71 до 90 на сто степен на увреждане - в размер 15 на сто от линията на бедност;
- над 90 на сто степен на увреждане - в размер 25 на сто от линията на бедност;
- над 90 на сто степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават пенсия за инвалидност поради общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест - в размер 30 на сто от линията на бедност;
- над 90 на сто степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават социална пенсия за инвалидност или пенсия за военна инвалидност, или пенсия за гражданска инвалидност, или наследствена пенсия - в размер 57 на сто от линията на бедност.

В разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗХУ е предвидено, че хората с увреждания имат право на финансова подкрепа в зависимост от потребностите им, определени в индивидуалната оценка по чл. 20. Съгласно, ал. 2, подкрепата по ал. 1 е предназначена за компенсирание на разходите, свързани с преодоляване на затрудненията, предизвикани от вида и степента на увреждане.

От представените доказателства безспорно се установява, че по предходно заявление-декларация по чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите на М. Е. Й. е изготвена Индивидуална оценка на потребностите и е издадена Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402/ФП от 30.12.2024 г., с която е отпусната месечна финансова подкрепа на основание чл. 70, т. 3 от ЗХУ в размер на 25 на сто от линията на бедност, със срок от 01.12.2024 г. до 30.04.2025 г. Индивидуалната оценка е изготвена по ЕР на НЕ/1К № 92359 от 20.11.2024 г. със срок 01.04.2025 г., с което са определени 100% трайно намалена работоспособност.

Въз основа на поредна извършена проверка от служител към Дирекция „Социално подпомагане“ - Л. е установено, че на г-жа Й. има издадено ново ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г. със срок 01.02.2028 г. с определени 52 % трайно намалена работоспособност, със същата диагноза.

С Писмо с изх. № 2203-94М-00-0330/ 28.02.2025 г., г-жа Й. е уведомена, че по повод получената служебна информация за издадено ново ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г. Това решение отменя действието на предходното ЕР на ТЕЛК с № 92359 от 20.11.2024 г. и на основание чл. 66, ал. 5, т. 2 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 3 от Закона за хората с увреждания ще й бъде прекратена, считано от 01.03.2025 г.

С писмото е жалбоподателката е информирана, че с цел осигуряване на правата ѝ следва да подаде Заявление-декларация по чл. 20, ал. 1 от Закона за хора с увреждания в най-кратък срок, като към писмото са приложени бланки на Заявление-декларация по чл. 20, ал. 1 от Закона за хора с увреждания и Формуляр за самооценка на лице с увреждане.

На основание чл. 66, ал. 5, т. 2 от Правилника за прилагане на Закона за хора с увреждания - промяна в обстоятелствата, при които е отпусната, в случая издадено ново ЕР на ТЕЛК, със Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/4402/ФП/11.03.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - Л. месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 3 от ЗХУ е прекратена от 01.03.2025 г. Заповедта е връчена на г-жа Й. на 09.04.2025 г.

В резултат М. Й. е предоставила Заявление-декларация за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания, в което е декларирала ЕР на ТЕЛК № 90789 от 19.02.2025 г. и Формуляр за самооценка на лице с увреждане чрез Министерство на труда и социалната политика. Същото е заведено в И. на ДСП-Л. с № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942 от 31.03.2025 г.

На основание чл. 67, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за хора с увреждания месечната финансова подкрепа е отпусната от 01.03.2025 г. с процесната Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942ФП от 17.04.2025 г., съобразно изготвената индивидуална оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания и определения 52 % трайно намалена работоспособност.

Основанията за отпускане на месечната финансова подкрепа са посочени в ал. 1 на чл. 66 от ППЗХУ, а именно: Месечната финансова подкрепа се отпуска, изплаща, изменя, спира, прекратява и възобновява със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или на оправомощено от него длъжностно лице от 1-во число на месеца, следващ промяната в обстоятелствата и заповедта се съобщава писмено на лицето, подало заявлението декларация, в 7-дневен срок от издаването ѝ, което е сторено.

Настоящият съдебен състав намира, че процесната заповед е изготвена в предписаната от закона писмена форма, съдържа всички задължителните реквизити по чл. 59, ал. 2 от АПК вкл. т.4 - фактически основания, съответно мотиви, които са изложени в заключението в индивидуалната оценка на потребностите за хората с увреждания от 14.04.2025 г.

За да приеме това съобрази, че при издаване на административен акт в условията на оперативна самостоятелност, административният орган е длъжен да изложи приетите за установени от него правно релевантни факти, за да обоснове избора на едно от няколкото възможни решения в обхвата на действие на приложимия материален закон /в този см. т.2 от ТР № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г./.

Мотивите към административния акт могат да се излагат и в друг документ, различен от самия акт. В случая в заповедта се сочи индивидуална оценка от 14.04.2025 г., която се основава на действащото към тази дата и описано ЕР на ТЕЛК № ЕР № 90789/19.02.2025 г., в което се сочи каква е трайно намалената работоспособност, установена с него, а именно 52 %.

Предвид така установеното, издадената заповед, като правилна и законосъобразна следва да бъде потвърдена, а жалбата да се отхвърли като неоснователна.

С оглед изхода на спора, в съответствие с нормата на чл. 143, ал. 4 АПК във вр. с чл. 78, ал. 8 ГПК в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение. Размерът на същото, предвид фактическата и правна сложност на делото и осъществените от пълномощника на ответника процесуални действия, следва да бъде в минималния размер, установен в нормата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ – 200.00 лева. – 102,26 евро.

От друга страна съда съобрази направеното възражение от жалбоподателя, социалния му статус и доходи и предвид фактическата и правна сложност на делото и осъществените от пълномощника на ответника процесуални действия, следва да бъде определен под минималния размер, установен в Наредбата за заплащането на правната

помощ в размер на /50.00 лева/ 25,56 евро.

За да приеме това, съдът взема предвид факта, че в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение предвид изхода на спора. Предвид липсата на правна и фактическа сложност на делото и факта, че е проведено едно съдебно заседание, това възнаграждение не следва да бъде определяно в размера определено в границите по чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ и конкретно в размер на 200, тъй като жалбоподателя е безработна и разчита на социални плащания.

Характерът на юрисконсултското възнаграждение е разяснен в определение № 5616 от 18.05.2015 г. по адм. дело № 3002/2015 г. на Върховния административен съд. Констатирано е, че юрисконсултите са лица с правно образование, които извършват правна дейност по трудов договор или като служители на държавна служба, за което получават уговорено с работодателя възнаграждение, за разлика от адвокатската професия, която се практикува от адвокати, които представляват различни клиенти по силата на сключен с тях договор за правно съдействие и защита, в съответствие с принципите за независимост, изключителност, самоуправление и самоиздръжка, записани в чл. 2 от Закона за адвокатурата. Възнаграждението, което се присъжда на юрисконсултите на основание чл. 78, ал. 8 ГПК, не е адвокатско по смисъла на Закона за адвокатурата и за възнагражденията на юрисконсултите не могат да се прилагат същите правила като за адвокатските възнаграждения. Отбелязано е и това че разпоредбата на чл. 78, ал. 8 ГПК не фиксира размер на възнаграждението за юрисконсулт, нито препраща към другата наредба, която определя размера на адвокатските възнаграждения - Наредба № 1 от 9 юли 2004 г., което означава, че съдът следва да го присъди в полза на организацията, защитавана от юрисконсулт, по своя преценка, като съобрази обема и качеството на положения труд.

Същите мотиви са относими и при определяне на възнаграждението по реда на чл. 37, ал. 1 от ЗПП, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ. Целта на юрисконсултското възнаграждение не е да се генерират приходи за организацията, която представляват, а да се компенсират разходите във връзка с поддържане на юрисконсулти и участието им в дела. От което следва, че възнаграждението следва да се определя на база характера на извършената работа по делата и времето, което им е отнела. ГПК не препраща и Наредбата за заплащане на правната помощ, нито въвежда забрана да се определи възнаграждение под нейните размери. Ето защо, настоящият състав намира за допустимо падането под нейните граници.

По същество, присъденото възнаграждение по наредбата ще бъде прекомерно и не съответства на целите на закона, и на извършената работа.

Предвид изложеното съда определя юрисконсултско възнаграждение в размер на /50 лева/ 25,56 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 60 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Е. Й. от [населено място], срещу Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/942/ФП/17.04.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Л..

ОСЪЖДА М. Е. Й., ЕГН: [ЕГН] да заплати на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. - град сума в размер на /50 лева/ 25,56 евро, представляващи направени по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: